

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDACluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.Telefón: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy évig	3 lei
Bukarest	3:50

Egy évig 3 ck
Egy évig 3 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 99. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Tamuz 8. — 1929 június 22. Péntek

Ut a szabadba

Ezek a Tarbut-diákok mégis a legcsatánabb feleletet adták a numerusz klauzusz-mozgalomra. Ok talán nem is tudják, hogy elhatározásuk manifesztáció az eljövendő idők felé, ok bizonyára nem mások kedvéért és nem külső hatások nyomása alatt döntöttek életük sorsa felől, a jó iskola által megalapozott belső meggyőződés volt az, amely új életutakra terelte őket. Mi sem vigasztalásképpen írjuk ezt a cikket azoknak, akik manapság hangos szóval követelik a numerusz klauzusz, bár végeredményben a *Tarbut-diákok gesztusa fogja megoldani sok más problémával egyetemben a numerusz klauzusz kérdését is*. Mindig így volt ez a zsidó nép viszontagságos útján s a zsolttárló szava jut eszünkbe, hogy a gyermekektől és a csecsemőktől jön a segítség Izraelre.

Harminegy diák érettségizik az idén a kolozsvári Tarbut-gimnáziumban s ezek közül csak ötven *mennek az egyetemre*, a többiek mind kimennek a dolgos gyakorlati életbe, ki a gyalupad mellé, ki a lakatosműhelybe, ki az üzleti élet forgatagába és ő, milyen öröm hogy megértük, ketten az eke szarva mellé állanak, mert a földmívelést választották életcéljukul. Ha csupán külső kényszerek hatását kellene látnunk ezekben a pályaválasztásokban, aligha jelentene pozitív értéket számunkra és biztatást a teljesebb jövőre. De mi ismerjük a szellemet, amelyből ezek az elhatározások fakadtak és tudjuk, hogy az új zsidóság világfelfogása nyilatkozik meg bennök. A vágy a teremtből, kiegyensúlyozottabb élet után és népi sorsunk ösztönös mély átérése.

A szorosan vett gazdasági okokon kívül, volt egy sokkal döntőbb motívum, amely a zsidó ifjak százazreit a tizenkilencedik század elejétől fogva az intellektuális pályák felé hajlított. Az *önemancipálás nagy kísérlete volt ez*, amely ideig-óráig sikerült is, mert a környező társadalom csakugyan hamarabb fogadta be az akadémiai műveltségű zsidót, mint a tradíciós életet élőkét. A zsidó ifjúságnak ez a nagy története az intellektuális pályák felé és atavisztikus tudásszomjúnak mohó kielégítése néhány évtizeden át tényleg azzal az eredménnyel járt, hogy a zsidóság látszólag szilárdabban elhelyezkedésre talált. Am a nyugalmi állapot rövid ideig tartott, mert az új elhelyezkedésnek nem voltak meg a természetes gyökerei. A reakciónak be kellett következnie. A zsidóságra befelé romboló hatású volt ez a tulprodukción, nagyban hozzájárult a népiségből való kivetkőzéshez, az ugynevezett asszimilációs folyamathoz és a belső ellentmondások súlyos lidércével feküdt rá az egészséges fejlődésre. A másik oldalon pedig a gazdasági és nacionalista féltékenységek olyan fokát váltotta ki, amely alapján rendítette meg a zsidóság galutbeli helyzetét. Kettős sullyal nehezedett ránk a zsidó ifjúság egyoldalú pályaválasztása, mert míg egyfelől egészségtelenné tette gazdasági tagozódásunkat, másfelől a gyűlölet új hullámain indította meg ellenük. Szomorú beigazolást nyert, hogy az *önemancipálásnak ez a formája nem vezet célhoz*, mert ha fel is szabadít egyeseket, a népet, a tömeget még mélyebbre nyomja szenvedéseiben.

A zsidó felszabadulás utjai ma már egészen más irányba mutatnak. A segítségnek belülről kell jönnie, a magunk emberségének mélységeiből. A Tarbut-iskola ezt az új vilá-

látást oltotta az ifjúság lelkébe, melynek legfontosabb tanítása, hogy csakis a produktív, saját népünkért folytatott céltudatos munka hozhatja meg igazi felszabadulásunkat. Nemcsak lelki életünket, de gazdasági elhelyezkedésünket is egészségessé, kiegyensúlyozottá kell tennünk. Mögöttünk van az emancipáció romantikus korszaka, ma a kemény valóságoknak kell szemébe néznünk. Az ifjúságnak fel-

kell készülnie az új feladatokra, amelyek itt a galutban és a feltámadó Zsidóországban előtte állanak. Az érettségiző Tarbut-diákok elhatározása örömteljes biztatás, hogy az utánunk jövő generáció megérti és vállalja a nagy-szerű küldetést, amely a regeneráció művében reá vár. Még néhány Tarbut-iskola, még néhány ilyen érettségi és ragyogón áll előttünk az út: az ut a szabadba.

A jóvátétel rendezése és a pénzügyminiszter útja

A fővárosi lapok morész politikai kombinációl

(Bukarest, június 21. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) A pénzügyminiszter külföldi útja elé általános várakozással néz a politikai közvélemény. Bratianu Vintila utazása előtt az „Universul” munkatársának kijelentette, hogy utazásának kizárólagos célja a jóvátétel rendezése. A jóvátételi összeg megállapításán nem vették kellően figyelembe Románia érdekeit.

— Utazásomat — mondotta tovább a miniszter — összekapcsoltam a lej konszolidációjának kérdésével.

Az újságíróknak arra kérdésére, hogyan áll a kölcsön kérdése, a miniszter kijelentette, hogy *nem kölcsönért megy külföldre*.

— Ami a lej konszolidációját illeti, annak árfolyamát megjavítjuk itt az országban és megjavítjuk az országon keresztül is.

Az ellenzéki lapok a pénzügyminiszter utazásából is messzemenő optimista politikai következtetéseket vonnak. Az ellenzék türelmetlensége általában napról-napra nő, aminek oka, hogy a hónapok óta jövedélt kormánybukás még mindig nem történt meg. Így az ellenzéki sajtó a kor-

mány tagjainak egy-egy elejtett szavából vagy a kormány bármely intézkedéséből rögtön jelentős változás készülését sejtí.

Az „Adeverul” mai számában Bratianu Vintila utjával foglalkozva többek között azt írja, hogy a pénzügyminiszter útjának a bevallott programján kívül politikai célja is van. A pénzügyminiszter ugyanis személyes ismeretséget akar kötni a nagyhatalmak miniszterelnökeivel. Ez az ismeretségekötés bemutatkozás volna, amire azért van szükség, mert Bratianu Jonel végleg vissza akar vonulni a közéleti szerepléstől. A miniszterelnök már korábban elhatározott lemondását a közeljövőben végrehajtja, politikai örökösül öccsét, Vintilat szemelte ki. Így a liberális párt elnöke Bratianu Vintila lesz, ugyancsak ő veszi át a miniszterelnöki reszortot is.

— Ennek a külföldi utnak tehát — fejezi be az „Adeverul” — kettős célja is van. Az egyik gazdasági, de a másik politikai, amelynek messzemenő következményei lehetnek. Nem akarunk prótéták lenni, így csak annyit jegyzünk meg, hogy információinkat a liberális köröktől közelálló személyektől vettük.

Szünőfélben az Etna-veszedelem

Szardán még három községet temetett el a láva. A sziget lakossága Közép-Olaszországba menekül

(Róma, június 21. Az *Uj Kelet* tudósítójától.)

Csütörtökön reggelre az Etna lávája ismét több helységet elöntött. Linguaglossát, amely felé a láva már napok óta feltartóztatlan folyamban hömpölygött, még szerda éjjel eltemette. Ugyanez a sors érte Contrato Trazzát. Castiglione püsztlulása is csak órák kérdése. Cerro község már láva alatt áll. Taorminára állandóan hamueső esik, amelynek füstje az eget teljesen eltakarja. A fojtó sötétséget csak néha világítják át tűzvörös villámok. Pallei és Melata községek közvetlen veszélyben vannak.

A földrengéseket viharok kísérik. Monte Nero és Rose között szardán délután óriási felhőszakadás volt. Egész Szicília lakossága rettegésben van. Az olasz vöröskereszt nagyarányú segélyakciót kezdett a katasztrófa hajléktalanjainak elhelyezésére. Mussolini miniszterelnök szardán délután megérkezett a láva által elpusztított vidékre. Az Etna környékének lakossága mind távolabbi helyekre húzódik, mert attól félnek, hogy a földrengés körzete továbbterjed. *Gatana nyomtalanul eltűnt*.

Elkanyarodott a lávafolyam

Az Etna-veszedelem szünőfélben van. A lávafolyamok tegnap óta lassabban haladnak előre. Linguaglossa előtt a láva hirtelen *elkanyarodott*. Biznak abban, hogy a város megmenekül.

Mussolini miniszterelnököt értesítették Messzinából, hogy a láva mozgása lassabb. Mielőtt Firenzéből a katasztrófa-hoz utazott volna, gyászát fejezte ki a szerencsétlenség felett.

A mentési munkálatok az egész vidéken megindultak. A pápa maga kétszázötvenezer lírát adományozott a hajléktalanná vált lakosság számára. Milánó város 500.000, a Nemzeti Biztosítótársaság 20, egy newyorki olasz lap 10.000 lírát adott a segélyakcióra. Nagy rémületet keltett Olaszországban az a híradás, hogy Pisában ma 9 óra husz perckor erősebb földlökéseket figyeltek meg.

A vulkanikus kitörések okai

Az Etna legújabb kitörése, melyhez hasonló 1886 óta nem észleltek, önkéntelenül fölveti azt a kérdést, hogy tulajdonképpen mi okozza a vulkanikus működést.

A vulkanosság létrejöttéhez két dolog szükséges. Az egyik a tektonikus mozgás, a másik az óceán vagy más tenger közvetlen közelsége. A vulkanizmus megszűnik, ha a tenger visszahúzódik. Természetesen vannak kivételek, de kétségbevonhatatlan, hogy a vulkánok legnagyobb része a lánchevységek belső oldalain sorakoznak. Kivétel az Etna is, amely Európa legmagasabb vulkánja (3279 méter), mert az Curaziai-hegység külső oldalán foglal helyet.

Az Etna-vagy az ugynevezett Vezuv-rendszerű vulkánok kitörése a következőképpen zajlik le:

Gyöngs földrengés után a kráterből gőzszlop emelkedik föl. A hegy minden hasadéka gözölg. Később erősebb rengés következik, utána a gözzel együtt már füst is tör elő, sőt nagymennyiségű hamu, amely mindent elborít. Ez a hamu nem egyéb mint finom kőzetpor, amelybe a kőzet anyaga a magas hőmérséklet következtében át-

alakult. Hevesebb kitörések alkalmával hihetetlen mennyiségű gőz- és füstoszlop tör elő, amely nagyon hasonlít az ugynevezett kumulusz felhőhöz, sőt zápor és elektromos feszültség is jár vele. Az eső piszkos, sáros és ezek a sárfolyamok éppen olyan pusztítást végeznek, mint a láva.

Amikor éjjel a füst és gőztömeg vérvörösre izzik, az azt jelenti, hogy a kráter megtelt lávával, melynek fehéren vagy vörösre izzó felülete testi meg a gőzszlopot.

A bombák és rapillik

A füsttel együtt megkezdődik a bombák, rapillik kidobálása. A bombák, fejnagyságu láva-ceppek, amelyek a repülés közben kihülve érkeznek a földre. A rapilli apró kőzetdarab.

A hamu, tüst és bombák kiszórása után a láva megindul a kráterből, gyakran azonban a hegy oldala enged a nyomásnak, megreped és a repedésen tudul ki a láva.

A mostani kitörésnél a lávafolyás a főkráterből indult meg.

A láva olvadt kőzetanyag, melynek hőmérséklete 1000—1500 fok Celsius. Anyaga főleg kovásva, de van benne kalium, nátrium, mész stb. A lávában igen sok szénegz van, amely ha hirtelen felszabadul, hólyagosá teszi a lávát. Kihülése alkalmával az ásványos alkotórészek kikkasztálósnak.

A láva a vulkán lejtőjén rendkívüli sebességgel ömlik alá. A Vezuv 1881-iki kitörése alkalmával egy óra alatt elérte a nyolc kilométernyire fekvő tengert. Ahova jut, ott minden elpusztul, folytonos sístergés, megújuló robbanás hallatszik. A lávafolyam úgy néz ki, mint egy óriási széntömeg, melyet valami iszonyu erő lökdös előre. A láva felszíne csakhamar kihül és annyira megkeményedik, hogy járni lehet rajta.

Némely vulkán iszonyu mennyiségű lávát ömlaszt ki. Az Etnából 1886-ban egy hét alatt 48 millió köbméter láva ömlött ki. A folyam óránként 50 méteres sebességgel folyt, de egyes helyeken ez a sebesség elérte a 300 métert is. Veszedelemesen közeledett Nicolosi felé, de éppen előtte szerencsére megállt.

E pillanatban még nem lehet a kitörés erejét megállapítani és így azt sem tudhatjuk, hogy a lávafolyam meddig fog terjedni. A lávafolyás különben kevesebb szerencsétlenséget szokott okozni mert menekülni lehet előle. Az igazi veszedelem a nagy tömegben egyszerre lezuhanó hamu okozza, amely egy szakad a városra vagy községre, mintha a hegy egy darabja ráfordulna. A hamu szörnyű magas hőmérsékletű, úgy hogy pár pillanat alatt elpusztít embert, állatot.

A láva kiömlésével rendszerint meg is szűnik a vulkán kitörése és csend lesz évekre.

PALESZTINA-MUNKA

A fejlődő Keren Hajjeszód

A májusi bevétel a márciusi rekord-összeget is felülmulatta. A Brandeis-csoport egymillió dollárt fog gyűjteni palesztinai célokra. Erdély hiányzik a kimutatásból

(Kolozsvár, június 21. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Néhány hónap óta a Keren Hajjeszód-akció olyan nagyarányúvá lendült, amilyennek eredetileg tervezték. Legtöbb bevétele márciusban volt a Keren Hajjeszódnak, amikor 55444 angol font folyt be az ujjáépítési alapra. De ezt az összeget jóval túlhaladta a májusi bevétel, amely 65684.12.10 fonttal szerepel a Keren Hajjeszód hivatalos kimutatásában. Ezzel az ujjáépítési alap vagyona 912935.00.11 tontra emelkedik. Ha a Keren Hajjeszód továbbra is ilyen arányban fog gyarapodni, erős a remény, hogy még a tizenharmadik konferencia előtt elérni kitűzött célját, a millió fontot. Ezesetben a cionista szervezet palesztinai büdzséjében helyreáll az egyensúly, sőt módjában lesz Erec Jiszraelban olyan munkálatokat is megkezdeni, amelyek hiánya idézte elő az ország mai gazdasági krízisét. Az egymillió font birtokában a Karlsbadban augusztus hatodikán összehívott cionista világkonferencia az előzőnél lényegesen kedvezőbb helyzetben lesz, hogy a jövő munkáját meghatározza.

Sajnálatosan kell azonban megállapítanunk, hogy a Keren Hajjeszód májusi kimutatásában Erdély egyáltalán nem szerepel. Az erdélyi zsidóság eddig is nagyon kismértékben vette ki részét az ujjáépítés munkájából és az előző kimutatásokban is mindig az utolsó sorokban kullogott. Most teljesen kimaradt. Első helyen az Egyesült-Államok vezetnek 42766 font, 11 shilling 2 pennyvel, utána következnek sorrendben Kanada 4963.9.7., Csehszlovákia 2698.18.10., Anglia 2250, Argentína 1700, Délafrika 1500, Litvánia 1229.17.6, Hollandia 1112.17.4., Lengyelország 996.9, Londoni orosz menekültek 800, Dánia 726.10.3, Finnország 696.18.3., Románia 663.5.11, Németország 483.15.4, Keletgalícia 428.15.10, Ausztria 330.13.8, Norvégia 300.14.2, Franciaország 264.8.10, Bukovina 240, Tunisz 238.6.2, Svájc 194.3.6, Lettország 163.19.5, Észtország 135.16.1, Svédország 120, Szibéria 120, Besarabia 100, Görögország 80, Jugoszlávia 65.1.9, Olaszország 35.10.6, Dánia 29.0.4, Kína 27, Magyarország 11.16.5, Brazília 5 fonttal. Ehhez számít még a Palesztinában összegyűlt Keren Hageula-alap 200 font 12 shillingnyi összege. Amint látjuk Románia részei közül csak Erdély nem szerepel a kimutatásban.

A kimutatásban, mint látható, Amerika vezet. De az ottani zsidóság nem elégszik meg az eddigi eredménnyel. Newyorkban nemrég népes gyűlést tartottak a Brandeis-csoport tagjai, melyen kétszázán vettek részt. Brandeis főbíró kifejtette a jelen voltak előtt, hogy Palesztina érdekében a lehető legtöbbet kell tenni. Felix Frankfurter többek között rámutatott arra, hogy a cionista világszervezetnek most végre kell és végre fogja hajtani azt a programot, amelyet a clevelandi konferencia dolgozott ki. A gyűlésen kétszáz ezer dollárt gyűjtöttek a további Palesztina-munka részére s elhatározták, hogy az év végéig egymillió dollárt fognak összegyűjteni a Palesztina-munka számára.

A palesztinai kereskedelmi kormány új vezetője. Jeruzsálemből jelentik: Solomon alezredes visszalépésével a palesztinai kormány ipari és kereskedelmi osztályának vezetését Barron ezredes vette át, aki ezental is ellátja az adó- és vámügyi teendőket.

Gyarapodik a Nemzeti Alap vagyona. Jeruzsálemből jelentik: 1922 október óta a Keren Kajemet-gyűjtések hónapról-hónapra ismét növekedő tendenciát mutatnak. Áprilisban például negyvenhat országból, a Keren Hajjeszód által befizetett ezer fonttal együtt 10.703 font gyűlt be a tavalyi 8527 fonttal, amit harmincegy ország adott össze. Az idei első harmadévből összesen 39.477 font gyűlt be 1922 első négy hónapjának 24.810 fontjával szemben, ami hatvanegyszázalékos emelkedést jelent.

Az arabok nem vállalnak mandátumot az állami tanácsban. A londoni „Daily Express” tudósítója táviratozza Jeruzsálemből, hogy az Advisory Council összes keresztény és mohamedán tagjai, akiket Herbert Sámuel fő kormányzó nevezett ki, tiltakozással az angol kormány Palesztina-politikája ellen, visszaadták megbízatásukat.

Békeünnepély a petach-tikvaiak és az arabok között. Jeruzsálemből jelentik: A tavalyelőtti arab támadás óta Petach-Tikva zsidó telepesei és a környező arab falvak között feszült viszony uralkodott. Hosszas tárgyalások után most kibékültek és ősi arab szokás szerint békeünnepséget rendeztek. Az arabok kétezer font kártérítésre kötelezték magukat, még pedig úgy, hogy ötszázat készpénzben fizetnek, a többitől váltót adnak a leggazdagabb sejknek aláírásával. A békeünnepségeken a legelőkelőbb arab sejknek vettek részt, zsidó részről pedig az egész kolónián kívül még a cionista szervezet, a Waad Leumi, az Ica és más testületek képviselői. A régi jóviszony helyreállításában legtöbb érdeme a jaffai kerület kormányzójának, Mr. Cambelnek van. A kibékülés öröme hét bárányt vágtak le s a városi lakomát csaptak. Egy zsidó küldöttség delegációba ment a fő kormányzóhoz, hogy a zavargásokra uszítás miatt bebörtönzött Abu Kishk sejk szabadlábrahelyezését kérje.

Tel-Aviv gyarapodása. Jaffából jelentik:

A városról északkeletre fekvő német kolónia azzal a kéréssel fordult Tel-Aviv város tanácsához, hogy fogadja el a városhoz való csatlakozását. A városi tanács befogadta a kolóniát azzal a feltétellel, hogy a zsidó ünnepnapokat és a szombat nyilvános jellegét tiszteletben tartásák. Ugyanis Tel-Aviv zsidó város jellegével bír s a városi szabályrendeletek értelmében a város területén még a nemzsidóknak sem szabad nyilvános munkát vagy kereskedést folytatni. A német kolonisták elfogadták a zsidó város feltételeit és a város sok munkás és szorgalmas polgárral gyarapodott.

Hetven ezer ügy az agrár főbizottság előtt

Nyolcezer erdélyi panasz. — Kettéválasztják a főbizottságot

(Kolozsvár, június 21. Az Uj Kelet munkatársától.) Az agrárreform kapcsán Románia egyik legfontosabb szervévé vált a Bukarestben székelő agrár főbizottság, melynek tizenkét tagja van és Constantinescu az elnöke. Ez a bizottság intézi el legfőbb fokozatokat a felebbezéseket, amelyeket a megyei bizottságok kisajátításai ellen beadnak. De ennek a bizottságnak jogkörébe tartozik a regáltbéli igénylők jogosultságának is megállapítása.

Ennek a bizottságnak működését mi sem jelzi jobban, mint az a körülmény, hogy hetven ezer olyan ügydarabja gyűlt halomra, melynek elintézésétől hetven ezer ember sorsa függ. Ebben az aktarengetegben hét-nyolcezer ügyszám az erdélyi és bánági felebbezéseket jelzi. A többi ügydarab legnagyobb része igényjogosultsági per.

A bizottságban öt bíró vesz részt és pedig a legfőbb semmitől három elnöke és két főügyész. Erdélyiek e bizottságban: Groza Péter dr. volt miniszter, Tripón Gavril liberális képviselő és Nediciu György dr. kuriai bíró. A bizottság működése meglehetősen nehézkes, mert egy-egy ülésnapon alig négy-öt ügyet tudnak elintézni, ami annak bizonyítéka, hogy döntésüket a legnagyobb körültekintéssel hozzák meg. De mit ér ez az alaposság, amikor nyolcezer erdélyi akta vár elintézésre, amelyek csak birtokon kívül felebbezték meg a megyei bizottságok határozatait. Ha már egyszer a megyei bizottság határozatát végrehajtották s a parasztság birtokába vette a földet, akkor a legrövidebb időn belül meg kell történnie a legfőbb bizottság döntésének, mert ha ez késik, csak papíros-döntés lehet, mert végrehajtani nem tudják. Ez vezetett azután arra a gondolatra, hogy a legfőbb agrárbizottságot két részre osztják. Hat tag a regáltbéli ügyeket, hat pedig az erdélyi és bánágiakat intézi el. A regáltbéli bizottság elnöke továbbra is Constantinescu földmivelésügyi miniszter lesz, míg az erdélyi agrárbizottság elnökévé Groza Péter dr-t, volt minisztert jelölték ki, aki azonban még nem fogadta el a megbízatást. A két részre osztott bizottság munkája sokkal gyorsabb lesz, úgyhogy a nyolcezer felebbezést a lehetőségek szerinti legrövidebb időn belül elintézik.

KUN MATYÁS FIA

1516

műköszörüs,
késos, látszerész,
műszerész

Cluj, Calea Victoriei
(v. Kossuth Lajos-u.) 2

FIZESSEN ELŐ A KADIMA KÖNYVTÁRRA!

ELSŐ SOROZAT

1. Sokolov: Uj zsidó. — Max Nordau: Az asszimiláció tragédiája. Ára füzve 15.—, kötve 25.—
 - 2—3. S. Alejchem: Leégett nemese (és egyéb vidám történetek). Füzve 20.—, kötve 30.—
 - 4—5. Kabbalisták és csodatevők. (Legendák jámbor emberekről). Füzve 24.—, kötve 40.—
- Összesen füzve 59.—, kötve 95.—
Előfizetésben az I. sorozat füzve 45.—, kötve 75.—

Portó és csomagolás 7 lei

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA CLUJ,
Strada Baron L. Pop 10.

A bünrészesség büntetése a spekulatörvényben

A visszaeső bűnösökről szóló rendelkezés

(Kolozsvár, június 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A spekulatörvény a bünrészességről a tizennyolcadik cikkben intézkedik. Eszerint bünrészességek tekintendők mindazok, akik bármely eszközzel közvetítő, vagy egyéb minőségben tudva résztvesznek a törvényben büntetéssel sújtott vétések előkészítésében, vagy végrehajtásában, avagy a tettéseknek vétéségek elkövetésére utmutatásokat adtak. A büntet és minimumával büntetendők azok is, akik tudatosan elrejtjenek más egyének által felhalmozott árukat, vagy hamisított cikkeket.

A bíróságok elrendelik, hogy a jogerőre emelkedett marasztaló határozat az elmarasztalt egyén költségére kivonatolva közzétessék két napilapban és legalább egy hónapon keresztül kifüggesztessék az elítelt lakásának, üzletének, gyárának, vagy műhelyének ajtaján. Ha a marasztaló határozattal elrendelt hirdetmények egészben, vagy részben megsemmisítettek, vagy megrongáltattak, a kifüggesztésre vonatkozó rendelkezéseket újból végre kell hajtani.

Kihágásnak tekintetik és egytől tizenöt napig terjedő elzárással és ezer lejtől ötezer lejtig terjedő pénzbüntetéssel, vagy pedig csakis pénzbüntetéssel büntetendő a mérlegeknél, vagy mérésnél mutatkozó, hiány vagy a jelen törvény 6. cikkének megszegése. Ha a mérlegnél, mérésnél mutatkozó hiány szándékosan idéztetett elő, csalásnak minősítetik és a büntetőtörvény 336. cikkében meghatározott büntetéssel büntetendő.

A visszaeső bűnösökről így rendelkezik a törvény 23-ik szakasza. És pedig: Ha a törvényben meghatározott kihágások miatt hozott marasztaló határozat jogerőre emelkedésének napjától számítva hat napon belül az elítelt újabb olyan kihágást követ el, amelyet a törvény büntetéssel sújt, ellene a törvényben a legutolsó kihágás miatt megállapított elzárás maximuma alkalmazandó, ha pedig a törvény csak pénzbüntetést állapít meg, ugye pénzbüntetés maximumának kétszerese lesz kiszabandó.

A törvényben meghatározott vétések és kihágások miatt a pénzbüntetések behajthatatlanság esetében fogházzal helyettesítendők. A fogház tartamát a bíróság állapítja meg, még pedig minden 50 lej helyett egy napi fogház szabandó ki; azonban ilyen esetekben a fogházbüntetés tartama nem haladhatja meg a hét napot.

A fogyasztókat is büntetik, ha a megállapított árnál nagyobb árat fizetnek. A pénzbírság ilyen esetben kétszáz lejtől kétezer lejtig terjed.

Szünetel a keleti konferencia

Lausanne, június 21. A konferencia munkálatai szünetelnek. A francia delegátus nem hajlandó semmiféle kompromisszumra a kuponok kérdésében. A kuponok ügyét az angol, olasz és francia delegátusok vizsgálat alá vették és igyekeznek közös megállapodásra jutni.

Elsimult az angol-orosz konfliktus

London, június 21. Csicserin külügyi képviselője kijelenté, hogy az angol választójegyzékkel az orosz kormány megvan teljesen elégedve és így a konfliktus Oroszország és Anglia között elsimítottnak tekinthető.

Julius másodikán döntenek az erdélyi kisajátításokról

Genf, június 21. A népliga július másodikán kezdődő ülésének napirendjén az erdélyi kisajátítások ügyén kívül az angol kormányának egy javaslatára szerepel, mely szerint vizsgálat megindítását kéri a Saar-medencén lévő francia közigazgatás ügyében.

Kemál győz a választásokon

Konstantinápoly, június 21. Lapjelentések szerint ázsiai Törökországban a választások a legnagyobb rendben folynak. Eddigi eredmények szerint a kemalista párt a választások folyamán túlsúlyba kerül.

A münster-párisi vonalon kisiklottak Petain tábornagy vonatját

A tábornagy súlyosan megsebesült. Két kísérőtisztjét a vasronosok maguk alá temették. A merénylőt, egy német mérnököt, elfogták és halálra ítélték.

(Páris, június 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A párisi—münsteri vasutvonalról szenzációt keltő merényletet jelentenek. A Ruh-vidék és a francia főváros között közlekedő gyorsvonat, amely a rendes időben indult el Münsterből, mielőtt elhagyta volna a német határt, kisiklott. A szerencsétlenség olyan erővel történt bevalott, hogy a vonat egyik elsőosztályú kocsija kiugrott a sínekről és darabokra zúzódott. Ebben a kocsiiban utazott Petain tábornagy, aki a világháború alatt Páris védte a német ostrom ellen. A tábornagy a kisiklás következtében súlyosan megsebesült. Két kísérőtiszt, akik vele egyfülkében ültek, meghalt.

A vonatkísérő katonák megállapították, hogy a kisiklást merénylet idézte elő. Azon a helyen, ahol a mozdony megtorpant, egy keresztbefektetett vasrudat találtak, amely a sínre volt erősítve. Miután a katonák a sebesült tábornagyot biztonságba helyezték, azonnal a merénylő kinyomozására indultak. Még aznap sikerült elfogniuk Georges Pál német mérnököt, aki a merényletet elkövette. A mérnök mindent bevallott. Elmondta, hogy a merényletet önszántából követte el és nyugodtan néz az elkövetkezők elé. Georges Pált még az éjszaka folyamán erős katonai fedezettel beszállították Dortmundba, ahol a rögtönítelő bíróság halálra ítélte. Pénteken kivégzik. A merénylet egész Franciaországban nagy megdöbbenést keltett. Petain tábornagyot mindenki ismerte. Foch mellett leghíresebb katonatisztje volt a francia hadseregnek. Állapota aggodalomra ad okot.

Anglia három politikai alapelve

(London, június 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A párisi „L'Ere Nouvelle” közli az angol politika három alapelvét. Ezek:

1. Semmiféle angol kormány nem járulhat hozzá Poincaré-nak a Ruhr-megszállásra vonatkozó javaslatához.

2. Ha Poincaré politikája a régi marad, úgy Anglia politikája új utra tér.

3. Baldwin miniszterelnök jelenlegi fáradozásának meggyőződése esetén újabb próbálkozás nem követhetik, ellenben Anglia kénytelen fog, hogy önnálló politikát kövessen az európai piac helyreállításában.

Az utóbbi napokban az angol politikai befolyás különösen Belgiumban teljes aktív-

tásba lépett. Albert királyt mérsékletre akarják szorítani. Komoly politikai körökben megvannak győződve arról, hogy Németország a mai szorongatott helyzetéből csak akkor szabadulhat meg, ha Anglia szilárd marad.

Az angol politikai elvekket egyidőben a „Temps” a francia kormány feltételeit közli. Ezek:

1. A passzív ellenállás beszüntetése.

2. Messzemenő pénzügyi követelések.

3. Biztosíték a német kormánytól, hogy könnyít a ruhrvidéki nagytőkéseknek a nyomorgó tömegekre ránehezülő anyagi túlsúlyán.

4. A Cuno-kormány lemondása.

Solem Alejchem levele Gordonhoz

A Haszkela korszak legnagyobb héber poétájával is baráti kapcsolatot tartott fenn Solem Alejchem, akinek levelezését most folytatásosan közli a „Der Tog”. A nagy költő: Juda Léb Gordon. Valamikor ő maga is irt humoros és szatirikus verseket jiddis nyelven, amiket azonban később, amikor mint héber költő világhírré tett szert, nem tagadott ugyan le, de nem szívesen vette ha ezt akár szóban, akár levélben, akár nyomtatásban emlegették előtte. Solem Alejchem azonban, aki a nép lelkét a nép nyelvén szólaltatta meg, Gordon érzelmeiből nem csinált nagy esetet, hanem a maga módján, de a költő hírnevének és tehetségének tartozó köteles tisztelettel felkéri, írjon lapjába jiddisül. A levelet hebraistához intézi és ilyen módon több helyütt héber szavakat használ. Ezeket mi dült betűkkel jelezzük. A levél egyébként így hangzik:

Kiew, 1888. apr. 7-én.

Nagyrabecsült uram, J. L. Gordon!

— Bátorságot vehetek-e vajjon magamnak, Önhöz-szent nyelvünkön kérest intézn, amikor e nyelven némaságra vagyok kárhóztatva? Drága uram, bocsásson meg, ha falusi ember módján zsidóul, zsargonban, asszonyok nyelvén járulok önhöz.

Ime, én Juda ezrei közül a legfiatalabb isten világára bocsátok egy nagy újságot — jiddisül. Nem tisztelet akarok csinálni vele (ments isten, Kievből jobb üzleteim vannak), hanem egyszerűen, hogy a lesajnált jiddis nyelv tekintélyét emeljem.

Tudnivaló, hogy ahol csak egy zsargoníró is létezik, az az én emberem. Először, mert a világ tudja rólam, ki-mi vagyok, tudják továbbá, hogy nem tekintem fejőskecskének az írókat és újságírókat, másodsor pedig a zsidó literatúrának újított hoztam be: fizetem az irodalmi és zsurnalisztikai munkát. (Ki fizetett eddig zsargon-írásokért?) Jól fizetek. Itt van például Abramovits, akinek minden prózai sorát tíz kopekkel veszem meg. Irhat nekem, bárcsak írna, akár egymillió sort. Linczky is majdnem ugyanannyit kap. A kisebbek is, akiket agyszólván a Tóra ünnepe sommásan hívunk föl „im kol hanorim”, három-öt kopeket keresnek minden megjelent sorukkal. Nem akarok az

írók bőrén rubeleket keresni, a kiadványt pedig olcsón adom, olcsóbban a kenyérnél, hogy a tömeg jó olvasmányhoz jusson.

Ezért uram, felemelem lelkemet hozzád, szemem rajtad csüngnek és megkérem, fűszerezze az újságot zsidó szellemével. Péntek este, gyertyagyújtás előtt csiklandoztassa meg muzsáját és lássa a nép, a szegény nép, hogy maga Gordon, a nagy Gordon nem röstelli magát és zsargonban ír.

Honoráriumról nem is beszélek önnel. Minden soráért felajánlok husz kopeket, ön pedig kérjen amennyit akar, de ne többet ötven kopeknél. Azonban nehogy azt higgye, hogy megakarom önt vásárolni! Tudom, mit jelent az, ha valakit elvonunk rendes foglalkozásától és megszokott nyelvétől. Az idő pénz és pénzért fel akarom áldoztatni az ön aranyidejét, különösen most, hogy a jó isten jó néhány ezer rubellel vert meg.

Várom szives levelét, rajta a jiddis kéziratot. Solem Alejchem

A levél közlése mellett egy másik levél, amit Solem Alejchem I. Ch. Ravniczkyhez ír is figyelmet érdemel.

Halló, drága koldus uram! (reb Kocn!) — így kezdődik a levél. Megjelent Frugnál is nagyobb költő a láthatáron. A neve: David Frischmann. Az ember megőrül költészete szépségeitől. Egy új Heine, egy zsidó Heine: Hát vajjon amaz nem volt zsidó? Ugy értem, vajjon amannak a poézise nem volt zsidó poézis? Mondhatom zsidó testvéreim, kezdem elhinni az antiszemitáknak, hogy rendetlen nép vagyunk, de azt már nem vallom velük, hogy tehetségtelenek vagyunk. Dehogyan is vagyunk tehetségtelenek. Eppen ellenkezőleg!

Concurs

Bei der orth. isr. Cultusgemeinde in Sibiu (Hermannstadt) ist die Stelle eines שמש zu besetzen. Von Bewerber wird gewünscht, dass er im Bedarfsfalle עוֹמֵת שוּחַת sei, בעל תפלה und קורא. Der Aufgenommene könnte ew. später auch דינען די שמש-Dienste übernehmen. Gehalt nach Übereinkommen. Offerte bis 15. Juli zu richten an die „orth. isr. Cultusgemeinde Sibiu“.

Tankönyv-inkvizíció egy temesvári zsidó iskolában

(Temesvár, június 21. Az Uj Kelet munkatársától.) Aligha van olvasóink között valaki, ki elfelejtette volna iskolás korának kedves szórakozását, mellyel a tankönyveink illusztrációin dühöngte ki magát. Római hadvezérek hosszú szakálakat kaptak, a történelem hősi alakjait valóságos borbély-fantáziával torzították el az unalmas órák alatt a csínytevő ceruzák. Senki sem habarodott fel ezen és a nemzeti érzés megsértésének számába se ment, ha bajszot és szakált rajzoltak Zrinyi Ilonának.

E kis bevezetés után hadd álljon itt a következő történet:

A temesvári-józsefvárosi ortodox hitközség kitűnő zsidó elemi iskolát tart fenn, amely ellen soha semmi panasz a hatóságoknak nem volt, sőt a két hét előtt megtartott iskolalátogatás alkalmával a temesvári tanfelügyelő a legnagyobb meglepetésére fejezte ki. Annál különösebb volt, hogy néhány nap előtt a tanfelügyelő újra megjelent az iskolában annak megállapítására, hogy két hét alatt tettek-e előrehaladást a tanulók a román nyelvben. Hogy a látogatásnak tulajdonképpen mi volt a célja, az csakhamar kiderült. A tanfelügyelő ugyanis kiadta a parancsot:

— Tankönyveket, írkákat fel a padra!

A gyerekek engedelmességek és megkezdődött a vizsgálat. Előbb azt kifogásolta a tanfelügyelő, hogy miért nincsenek a könyvek bekötve, majd fellapozta a könyveket és elkobozta azokat, amelyekben a román történelem valamelyik alakját a gyerekek bajszal vagy szakállal látták el. Husz könyvet koboztak így el.

Az inkvizíciót tartó tanfelügyelő végül jegyzőkönyvet vett fel, melyben megállapította, hogy a tanulók nevelése a román államérmét sértő szellemben folyik. A jegyzőkönyv aláírását Fleischer iskolaigazgató megtagadta.

A hitközség iskolaszéke értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy Petrovicu temesvári kerületi főigazgatóhoz fordulnak és tiltakoznak az indokolatlan és komikus hajszá ellen.

Újból éhségstrájkot kezdtek a letartóztatott ifjumunkások

(Kolozsvár, június 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári közbiztonsági hivatal még ez év februárjában kommunista üzelmek gyanúja miatt huszonkét ifjumunkást tartóztatott le. A letartóztatott ifjumunkások ellen, akik nagyobb részt tizenötéves alóli gyerekek, a hadbíróóság a katonai büntetőtörvénykönyv 181. §-ába ütköző igazgatás vétsége miatt emelt vádat és vizsgálati fogságba helyezéseket rendelte el.

A letartóztatottak, akik között két leány is van, védőjükkkel együtt írásban is többször kérték ügyük főtárgyalásának kitűzését. Tekintettel arra, hogy ez nem történt meg, május első felében éhségstrájkot kezdtek, amit, mint-hogy ígéretet kaptak arra, hogy a tárgyalást hamarosan megkezdik, három és fél nap után befejezték.

Június negyediken aztán újból írásban kérték a hadbíróóság vezetőjétől a főtárgyalás kitűzését és ítélethozatalig ideiglenes szabadlábrahelyezésüket. Erre a beadványukra mindmáig választ nem kaptak. Ma, mint értesültünk, a letartóztatott ifjumunkások újra éhségstrájkot kezdtek. Érdeklődtünk a hadbíróóságnál, ahol Arama hadbíró-kapitány kijelentette, nem tud az éhségstrájkokról. A főtárgyalást azért nem tartották meg, mert a vizsgálat nem fejeződött be. Amint befejezik a vizsgálatot, rögtön kitűzik a tárgyalást.

A letartóztatottak hozzátartozói a hivatalos információ ellenére is azt állítják, hogy az ifjumunkások éhségstrájkba léptek. Előadásuk szerint az éhségstrájk kitérésére közvetlen okot az adott, hogy az egyik szolgálatot teljesítő hadnagy bántalmazta a letartóztatott ifjumunkás leányok egyikét. Újabb intézkedés szerint a letartóztatottakat este 9-től 1 óráig nem engedik ki, hogy legelemibb szükségle-

teiket elyégezzék. Egyik leány, aki egyébként vesebajos, tegnap este ki akart menni cellájából, dörömbölt az ajtón, hogy a foglár kiengedje. A dörömbölésre elősietett az egyik ügyeletes hadnagy, benyitott a cellába és súlyosan megfenyítette a leányt. Az éhség-

sztrájkolók elégtételt kérnek és egyben újból kérik a főtárgyalás azonnali kitűzését.

A letartóztatottak helyzetét súlyosítja, hogy a katonai perrendtartás értelmében a vizsgálati fogságot nem számítják be az esetleges büntetésbe.

Ötszázezer bolgár áll fegyverben

Olaszország, Románia, Görögország és Magyarország az új kormány mellett Oroszország és Jugoszlávia ellene fordult

(Szófia, június 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A forradalom zavarái lassanként elűlnék és megkezdődik a rend helyreállítása. Calvov külügyminiszter nyilatkozatot tett, amelyben bejelentette, hogy a kormány minden törekvése a belső rend megszilárdítására irányul. A forradalom külföldön való fogadtatásával kapcsolatban Calvov kijelentette, örül Románia és Lengyelország magatartásának. Reméli, hogy

négy héten belül mindenütt eltűntetik a régi rendszer nyomait.

A Sztambulinszky-kormány tagjai közül szerdán még Turlapovot, Manorovot és Tomovot letartóztatták. Most már a régi kormány valamennyi tagja őrizetben van.

Zágrábi lapok jelentése szerint Nincsicis külügyminiszter a pártvezérek értekezletén kijelentette, hogy a kisantant szófia demarsa elmaradt, mert Bulgáriában a helyzet még nem tisztázódott.

A mai valutapiac

Párisban javul, Zürichben gyengül a lej. Esnek a nyugati devizák. Értékemelkedések Berlinben, Bel-földön gyengül a magyar korona

(Kolozsvár, június 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej a tegnapi párisi utóközsdén 8-ról 8-15-re emelkedett. Az emelkedés következtében a külföldi devizákban lanyhulás állott be. Svájci frankot 3525-ért, font sterlinget 917-ért lehetett kapni. A lej párisi emelkedésével szemben Zürichben 275-ről 270-re esett. A német márka Zürichben egy pontot gyengült. A tegnapi zárlatnál 46 volt. A mai nyitáskor 45-re esett és a zárlatnál is megtartotta ezt az árfolyamát. Berlinben, bár a zürichi zárlatnál a márka újabban nem esett, értékemelkedések voltak. A font sterling a nyitáskor 578.000 márka volt, a zárlatnál 585.000-re emelkedett. A magyar korona Zürichben 6-25-ről 6-50-re szilárdult. Ez azonban a belső gyengülést nem akadályozta. A budapesti devizaközpont egy lejért 4-50—43 K-t fizet.

Írányzat: A nyugati devizákban gyengülés, magyar koronában esés.

Június 21-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

4400—4600	külföldi magyar koronát,
5600—6000	belföldi magyar koronát,
36000—36500	osztrák koronát,
8-08—8-09	francia frankot,
2-85—2-86	svájci frankot,
0-51—0-51½	dollárt,
10-99—11	olasz lírát,
62500—62700	német márkát.

Valutapiac június 21-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1240, London 919, Newyork 200, Róma 915, Zürich 3630, Prága 605, Bécs 29-00, Budapest 290, Berlin 48.

Bukarest. Valuták: Márka 22—23, léva 240—250, török líra 115—120, font sterling 920—925, francia frank 1275—1285, svájci frank 36½—37, líra, 900—910, drachma 470—500, dinár 210—215, dollár 203—204, Napoleon 720—740, osztrák kor. 31—32, magyar korona 165—170, cseh korona 600—620, lengyel márka 23—25.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 45—45, Newyork 556½—556½, London 2571—2571, Páris 3475—3475, Milano 2535—2540, Prága 1671—1671, Budapest 6-50—6-50, Belgrád 637½—635, Bukarest 270, Varsó 45—45, Bécs 78—78½, Bécs lebélyegzett —, Amsterdam 21820.

Berlin. Nyitás: Róma 5720, London 578000, Newyork 12500, Páris 7810, Zürich 22500, Prága 3900, Bécs —, Budapest —.

Berlin. Zárlat: Róma 5800, London 585000, Newyork 127000, Páris 7925, Zürich 22800, Bécs 18673, Prága 3846, Budapest 1420.

Páris. Előközsdé: London 74-00, Newyork

A demars kérdésében a kisantant államai között több nézet merült fel. Így Románia és Görögország rokonszenvvel fogadták a forradalmat, mert szerintük monarchikus eszméktől volt áthatva. Oroszország teljesen magáévá tette a szerb álláspontot, ezzel szemben Olaszország szintén támogatta a revolúciót. Sőt minden jel arra vall, hogy a macedóniai mozgalmat is olasz pénzen szítják. Nincsicis szerint

a bulgáriai események hatása alatt megkezdtek munkájukat a magyarországi reakciók is.

A „Dimineata“ szófia levelezője írja, hogy Bulgáriában jelenleg ötszázezer ember van felfegyverkezve. A román kormány hivatalos cáfofotot tesz köze, mely szerint egyes lapoknak az a híre, hogy Oboff volt bolgár minisztert Targu-Julba internálták, nem felel meg a valóságnak. A kormány kommunikéje szerint Oboff jelenleg Prágában van.

1601, Brüsszel —, Bukarest 812, Milano 7290, Zürich 287½, Prága —, Berlin 18. Bécs —.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 3229—3329, lej 40½—43, font sterling 33050—39055, márka 670—750, olasz líra 375—390, francia frank 515—529, szokol 247-50—257-50, svájci frank 1480—1530, oszt. korona 1165—1245, dinár 9450—9750, dollár 8240—8490, lengyel márka 670—710.

Letartóztatottak Kopinics két büntársát

(Budapest, június 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt a rendőrségen jelentkezett egy tanu, aki albrétben lakott Daray közvetlen szomszédságában. Előadta, hogy két héttel ezelőtt Daray főhadnagy meglátogatta s bemutatta neki Kopinicsot, mint detektívet. Egy másik tanu jegyzőkönyvbe mondta, hogy fél évvel ezelőtt Daray ellen lopás vagy sikkasztás miatt eljárást folytattak. A rendőrség megállapította, hogy Daray nagyobb összeget kapott Kopinicstól, mint amennyit eddig bevallott. Sőt újabban Daray is beismerte, hogy nem négy, hanem öt darab huszonötezer koronás köteget kapott, de az ötödiket saját tartozásai rendezésére fordította, ruhát és ékszert vett rajta. Többek előtt dicsekedett már néhány héttel ezelőtt, hogy rövid időn belül detektívbarátja révén nagyszerű üzletet fog lebonyolítani.

A főkapitányságon jelentkezett annak a Rombach-utcai háznak a házmestere, ahol Daray lakott. A házmester terhelő vallomást tett. Kopinicsot többször látta s Daray egyszer neki is említette, hogy egy nagy üzletet milliókat fognak nyerni. Daray ezt tagadja. Azt állítja hogy Kopinicsot szokéskori találkozása előtt három hónapig nem látta.

Délután újabb tanukat hallgattak ki a száznegyvenmillió sikkasztás ügyében. Valamennyien terhelő vallomást tettek Daray és Papp Mátyásné ellen, akinek feltétlenül tudnia kellett Kopinics terveiről. Az asszony egyelőre konokul tagad, de vallomásai már összekuszálódhatnak és ellentmondanak. Daray beismerte, hogy még egy milliót kapott Kopinicstól. A pénzen ugyancsak ékszert és ruhát vásárolt hétfőn. Később visszavonta azt a vallomását, hogy Kopinics az ő ruhájában szökött meg.

Páppné vallani kezdett estefelé s elmondotta, Kopinics tényleg említette neki, hogy egy-két nap múlva valaki egy retikult hoz neki, amelyben nagyon sok pénz lesz. A pénzből szépen kiöltözködhet, aztán megyen ki Bécsbe. Az elegáns krokodilbőr-retikult a detektívek megtalálták Páppné lakásán. A rendőrség biztosra veszi, hogy Daray és Páppné a sikkasztás előkészítésében tevékeny részt vettek.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lej, negyedévre 170 le felévre 320 lej, egész évre 620 lej.

Felolós szerkesztő: Marlon Ernő dr.

— **Ferdinánd és Sándor szerb király Masarykhoz utazik.** Bukarestből jelentik: Augusztus végén Ferdinánd király és Sándor jugoszláv király Prágába utaznak Masaryk köztársasági elnök meglátogatására.

— **Kolozsvárt meghívták a bécsi rendőrkongresszusra.** Szeptember elején Bécsben nemzetközi rendőrkongresszus lesz, amelyre a kolozsvári rendőrprefekturát is meghívták. Popovici rendőrprefektus most várja, hogy részvételét felőbb helyen engedélyezzék.

— **Visszaengedik az újságírókat a nagyvárad tanácsulésekre.** Nagyváradról jelentik: Bucico Coriolan polgármester kijelentette az újságíróknak, hogy kizárásuk a tanácsulésekről félreértésből történt és kérte őket, jelenjenek meg továbbra is az üléseken.

— **Kolozsvár költségvetését még nem vizsgálták felül.** A város pénzügyeinek megvizsgálására kiküldött Nemoianu inspektor visszahívása után helyettesítésével a miniszter Tomescu belügyi igazgatót bízta meg, aki jelezte, hogy rövidesen Kolozsvárra érkezik. Tomescu azonban mindeddig nem érkezett meg Kolozsvárra, állítólag azért, mert hasonló ellenőrzéssel hét helyen van megbízva. A tanács erre való tekintettel elhatározta, hogy amennyiben vasárnapig nem érkezik meg, a jövő hét elején Utalea polgármester és Moga tanácsos a költségvetés indokolásával lentaznak Bukarestbe.

— **A tábla megerősítette a Landau-per ítéletét.** Budapestről jelentik: A Landau-perben a tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét, Ruzics három és Dóbé két és fél esztendei fegyházbüntetésével.

— **Fényes ártatlannak tartja Tiszát.** Budapestről jelentik: A Tisza-perben Salusinszky Gyula, Fényes László védője azt tejtette, hogy a vád tanui nem tekinthetők komolyaknak. A felmentő ítélet is bizonyítéka, hogy Fényes ártatlan. Ezután Fényes a háborús felelősségről beszél. Tiszát ártatlannak mondja, de végzetes hibának tartja, hogy kilencszázötvenhatban a békét nem kötötték meg. Tiltakozik az ellen, mintha lázított volna. Szerinte Sztankovszky és Hüttner feltétlenül részesek a gyilkosságban.

— **Nagyatádi Szabó kikéri, hogy őt Sztambulinszkyhez hasonlítsák.** Budapestről jelentik: Nagyatádi Szabó István, a magyar kisgazdapárt vezére feljelentést tett a „Képes Krónika” ellen, mert az egyik cikkében őt Sztambulinszkyhez, a meggyilkolt bolgár miniszterelnökhöz hasonlította.

— **Budapestben buzavallutában fizetik a tandíjakat.** Budapestről jelentik: A főváros közoktatási bizottsága elhatározta, hogy az iskolai tandíjakat a legközelebbi iskolaévben buzavallutában kell fizetni.

— **Az egészségtelen ipar kitélepitésének ügye.** Az egészségtelen iparról szóló törvény Erdélyre való alkalmazásáról kedden, június 26-án délután 4 órakor a kereskedelmi és iparkamarában értekezlet lesz.

— **A vállalatok kötelesek alkalmazottait bejelenteni.** Megirtuk, hogy a kolozsvári bejelentőhivatal egy rendeleten dolgozik, amely arra kötelezi az összes gyárat és más vállalatokat, hogy alkalmazottaikat jelentsék be. Michnea kapitány, a bejelentőhivatal főnöke kijelentette az Uj Kelet munkatársának, hogy a bejelentéseket három napon belül kell megtenni. A szükséges blanketták a rendőrség 11. számú emeleti szobájában szerzethetők be. Minden alkalmazottnál fel kell tüntetni mikor lépett be s távozásakor a kilépés napját is. A rendelet ellen vétőket ötszázöt ezer lejig terjedhető pénzbírsággal sújtják.

— **Ingyen könyv.** Aki a „Kabbalisták és csodatevők” öt példányát megrendeli az Uj Kelet könyvosztályától, a hatodikat ingyen kapja. Az öt példány ára az ajándékkönyvvel és portomentes küldéssel 125 lej. Utánvételt 3 lejjel drágább.

— **Szabadlábra helyezték Tache Baldovint.** Tache Baldovin nyomdász, akit felesége feljelentésére tegnap a kolozsvári rendőrség letartóztatott, ma szabadlábra helyezték. Ugyancsak szabadlábra helyezték a törvényszéki tárgyalásig feleségét is, aki ellen Baldovint tett feljelentést.

— **Nyolc lej a fehér kenyér Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A fővárosi polgármesteri hivatal ma rendeletben hozza tudomására a lakosságnak, hogy az új termésig a fehér kenyér maximális ára kg.-ként nyolc lej. A rendelet ellen vétőket a spekulációs törvény szerint vonják felelősségre. A fővárosban ma több pékséget lezártak és a tulajdonosok ellen spekuláció miatt eljárásokat indítottak.

— **A nyersbőr kivitele.** A nyersbőr exporttilalma, mint azt már megirtuk, súlyos helyzetet teremtett egyrészt a kereskedelemben, másrészt az erdélyi ipar körül. A kolozsvári nyersbőr-szindikátus a napokban Réthy Károly és Winkler Mór vezetésével küldöttséget menesztett a kereskedelemügyi miniszterhez az állatbőröknek az exporttilalom alóli felmentése tárgyában. A küldöttség holnap visszaérkezik Kolozsvárra.

— **Letartóztatott lótolvaj.** A bonyhádi csendőrség átíratban értesítette a kolozsvári rendőrséget, hogy nemrégiben egy ismeretlen fiatalember járt a kisküküllőmegyei Fehérházán, aki a „Hangya” megbízottjaként adta ki magát és azzal állított be a közönségi szövetkezetbe, hogy ellenőrző vizsgálatot akar tartani. Le is folytatta a vizsgálatot és pénzt követelt a szövetkezet elnökétől, de nem kapott. Akkor azzal állott elő, szerezzenek neki fogatot, amelyen a szomszédos Nádas községbe mehet, mert ott is van dolga. A pap kívánságára Simon András gazdálkodó vállalta a tuvarozást. A falu határában az ismeretlen szántszándékkal eldobta az irattáskáját, hogy a szekeret megállíthassa. A fuvarost leküldte, hogy vegye föl a táskát és mialatt Simon lenjárt, a lovak közé csapott és elhajtott a szekérrel. A leadott személyleírás alapján a kolozsvári detektívek tegnap este az állomáson letartóztatták Baum József notórius lótolvajt, aki régi ismerőse a rendőrségnek. Ő volt az, aki 1919-ben betört Dick Jakab egyik segédjének a lakásába s amikor a detektívek a héjjasfalvi havasok közé vitte az ellopott holmi után, szökést kísérelt meg. Ilea detektívönök utánalött és a golyó Baum lábába hatolt. Ennek a rossz emlékeknek a hatása alatt Baum nem is próbált tagadni. Beismerte, hogy a lovakat egy szekelyföldi kereskedőnek adta el. Letartóztatták.

— **Megölte a gondatlanság.** A közeli Választ községben Pop Iliána parasztasszony azt híresztelte magáról, hogy képzett bábaasszony. G. Jordanescu, a választi méntelephez helyezett tisztviselő, mivel felesége örömlöknek nézett elébe, az állítólagos bábaasszonyt segítségül hívta. A műtét után az asszony olyan rosszul lett, hogy be kellett hozni Kolozsvárra a nőgyógyászati klinikára, ahol a tegnap meghalt. Kiderült, hogy Pop Iliána kontár és hogy a szerencsétlen asszonyt gondatlanságával ölte meg, mert megfertőzte. Az ügyesség megindította ellene az eljárást.

Hoti naptár

5683. Tímuz 9. Szombat.

Szombat beköszöntése: Temesváron 8 óra 50 perc, Kolozsváron 8 óra 40 perc, Brassóban 8 óra 30 perc.

Szombat vége: Temesváron 9 óra 45 perc, Kolozsváron 9 óra 40 perc, Brassóban 9 óra 25 perc.

— **Szidra: Chukkath.** A pusztai vándorlás negyvenedik esztendejében őseink átlépték az Arnon-patakot, amely határ Moab és az emoriták között. Mózes szabad átvonulást kért az emoriták királyától, aki azt megtagadta és fegyverrel vonult Jiszrael ellen. De a csatát elvesztette, ekkor került Transzjordánia a zsidó nép birtokába.

— **Háftára: Vjiftách hágileddi.** (Birá 11.) Háromszáz évvel később az ammoniták megtámadták Transzjordánia zsidó lakóit, mert a föld az övék volt, mielőtt az emoriták elhódították tőlük. A gileádiak vezére, Jiftách diplomáciai tárgyalásai nem sikerültek, az ammoniták a kardra bízták az ügyet. A kard a zsidók javára döntött.

— **A Habima-színház játszási engedélyét meghosszabbították.** A Habima Erdélyi Zsidó Színpad játszási engedélyét Banu szépművészeti miniszter a napokban meghosszabbította. Az erre vonatkozó leirat csütörtökön, június 21-én érkezett le Isac Emilhez, az erdélyi színház vezér-felügyelőjéhez, aki a miniszteri határozatot a Zsidó Nemzeti Szövetséggel közölte.

— **Megbüntették, mert lisztet kevert cukrot vásárolt.** Orosz János kolozsvári kereskedő nemrégiben három kiló cukorport vett Babel János segédétől. A cukorból félkilót azonnal eladott Puskás Béla cigányprimásnak, Puskásné süteményt akart készíteni s közben rájött, hogy a cukorportban buzaliszt van. Emiatt az orvosi hivatalnál feljelentést tett Orosz ellen. A kereskedő, mikor erföl tudomást szerzett, feljelentette Babelt. Az ügy a közegészségügyi hivatal elé került, amely ezer lej pénzbüntetésre ítélte Oroszt, aki a határozatot meglebebezte.

— **Öngyilkosság.** Máthé Béla kolozsvári festősegéd tegnap délelőtt revolverrel szívenlőtte magát Szántó-utca 65. szám alatti lakásán. Nyomorusága mellett házigazdája még lopással is gyanasította. Ez végleg elkészerítette a szerencsétlen fiatalembert, revolvert vásárolt és lakásán szívenlőtte magát. A golyó azonban célt. tévesztett és a bordák közt behatolva a hátgerincen állott meg. Súlyos sebével a mentők bevitték a sebészeti klinikára.

— **Maximálják a vendéglői és szállodai árakat Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: Simonca György főügyész legközelebb javaslatot terjeszt a tanács elé, hogy a kávéházi, szállodai és vendéglői árakat maximálják.

— **Házasság.** Dr. Fried Emanuel Kolozsvárról eljegyezte Vogel Fridust Felsővisoról. (Minden külön értesítést helyezett.)

— **Második kiadás jelent meg Paneth Palesztina utleirásából „Utleirásom a Szentföldön”-ből, amelyet Szabó Imre rendezett sajtó alá. Ára portomentes küldéssel 10 lej.**

— **Rendőri hírek.** Többiben jelentették a kolozsvári rendőrségnek, hogy a Román Operából valaki rendszeresen lopkodja a villanylámpákat. A tolvajt ma tettenérték, amikor az egyik csillárból kicsavarta a körtéket. A tettes a színház egyik kiskoru szolgálója, akinél tizenháromezer lej értékű villanygöt találtak. — Három nappal ezelőtt egy ötvenévküli ismeretlen embert találtak eszméletlenül az utcán. Bevitték az aggmenházba, ahol ma meghalt. A rendőrség kéri, hogy aki személyazonosságáról tud valamit, jelentkezzen a bünygyi osztálynál. — Kovács Dóra máramaroszigeti illetőségű felirónut, aki legutóbb kisebb-nagyobb szélhámosságokat követett el és emiatt körözés alatt volt, tegnap este elfogták. — Turc Ilona pincérlánynak a napokban eltűnt egy ezer lejt érő ruhája, melyet a sétatéren megismert egy idegeu nön. Rendőrt hívott és leigazoltatta a lányt, aki azt vallotta, hogy a ruhát apja, egy Muntean nevű zsidó vette neki. A zsidósnak egy ismeretlen adta el 150 lejért, akihez egy cigánytól került a ruha. A bonyolult ügyben a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Ötvenkilenc lej bolti ár helyett negyvenöt lejért kapja meg az Uj Kelet könyvosztályától a Kadima Könyvtár első sorozatát (Ujszidó, Légett nemese, Kabbalisták és csodatevők). Csomagolás és portó 7 lej.**

Kenderzsineget,

1381

zsinórokat és hevedereket raktárról szállít
Zsák
Zsineg
Bleier és Weisz
cég vezérképviselete:
Emanuil Salamon & Comp.
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40 szám.

Kandia

1556

karamellák (tej-, kávé- és csokoládéizhen) megérkeztek
Kérle mindenütt! Minőségük a legkiválóbb!

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő

öltönyök,
felöltők,
fluruhák,

1433

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.



Cégváltozás miatt



Erdélyi és Kovács cégnél

Cluj, Strada Regina Maria 37 (volt Deák Ferenc-u.)



LIQUEURS

BOGOSZU

KÖZGAZDASÁG

A kormány kényszerrendszabálya a fatermelőkkel szemben

A fakivitt beszűntették

(Bukarest, június 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lapokban közlemény jelent meg a főváros faellátásáról. A jelentés így hangzik:

A minisztertanács úgy határozott, hogy a fakivittet a mai nappal lezárja mindaddig, míg a fatermelők eleget tesznek szerződési kötelezettségüknek és ellátják a fővárost tüzfával. A főváros szerződés szerint 3200 lejt fizet vagononként a fáért. A kormány egyelőre megelégszik, ha a fatermelők a főváros szükségletének felét leszállítják. A minisztertanács ezen határozattal akarja az erdélyi fatermelők egyesületét arra kényszeríteni, hogy a fővárosnak Groza Péterrel kötött szerződését fogadja el.

Ismeretes a határozat előzménye. Dr. Groza Péter vezetésével a múlt héten keddtől szombatig tartó tárgyalások folytak a miniszter

Kolozsvár gyárosai és vállalkozói a kormány gazdaságpolitikája ellen. Június 23-án, kedden délután 3 órakor a város háza tanácstermben az egyesült kolozsvári iparosok és munkaadók rendkívüli taggyűlést tartanak, amelyen a legutolsó hetek bukaresti tárgyalásait és az akciók eredményeit fogják ismertetni. A tárgysorozat legfontosabb része a kormány termelési politikájával szemben való állásfoglalás leszögezése lesz. A kormány az elmúlt tél folyamán ugyanis több olyan törvényt hozott, amely Erdély és Bánát gazdasági életére súlyos kihatással lehet és az érdekeltségeknek most az a jól felfogott feladatuk, hogy a törvények végrehajtási utasításainál akadályozzák meg a törvényeknek a gazdasági életre való súlyosabb következményeit. A kérdésekhez tartoznak az ellenséges államokkal szemben fennálló tartozások és követelések rendezése, az idegen állambeli követelésekre adandó moratórium, az uszortörvény és a munkásbiztosítás ügye. Igen fontos tárgya lesz a taggyűlésnek a rekvirálási kérdés is, amely mostanában a fa- és lisztellátás körül előtérbe vonult. Közel egy éve már, hogy az erdélyiek közgazdasági képviselői erősen állást foglaltak az állam rekvirálási hatásköre ellen, most pedig rá akarnak mutatni, hogy a kormány annak idején azért szerelte le a mozgalmat, hogy a rendeletet túlhaladó keretek között is alkalmazza azt. A termelők és vállalkozók újabb akciót fognak kezdeni az állammal szemben fennálló követeléseik rendezése tárgyában. Ez a rendezetlenség ma már olyan súlyos helyzetet teremtett, hogy a vagonjavító műhelyek is kénytelenek voltak üzemeiket a ki nem fizetett bonok miatt beszűntetni. Letárgyalják még az egyes szakosztályok folyó ügyeit és a gyáriparosok csoportja módot fog keresni arra, hogy a július 5-én, a bukaresti UGIR gyűlésén tárgyalásra kerülő új alapszabály tervezetének kereteiben megalkottassék az a lehetőség, hogy Erdély közgazdasága az UGIR-ban megfelelő befolyáshoz jusson.

Az állami erdők értéke. Bukarestből jelentik: Az erdészek országos egyesülete ünnepélyesen részesítette Constantinescu földművelési minisztert abból az alkalomból, hogy az erdészeti iskolát főiskola rangjára emelte. A miniszter felszólalásában kifejtette, hogy az állami erdők ér-

és az erdélyi fatermelők között. Néhány nappal ezelőtt az Uj Kelet részletesen ismertette a tárgyalások lefolyását, amelyek abban csúcsosodtak ki, hogy a termelők a háromezerkétszáz lejes áron csakis abban az esetben voltak hajlandók szállítani, ha ezen a nagyon is mérsékelt áron a tüzfázsiükségletnek csak egy mérsékelt hányadát tartoznak leadni, a többiért pedig olyan árat kérhetnek, amely a mai bukaresti faárakat a közönségre nézve kedvezően befolyásolhatná. Ugyátszik azonban a minisztertanács ezt az ajánlatot nem fogadta el és ragaszkodik a tüzfának az említett olcsó áron való leszállításához. Most már a helyzet az, hogy kényszerrendszabályokkal akarja a kormány keresztülvinni akaratát, amire a fatermelők — és ebben majdnem kizárólag csakis erdélyiek vannak érdekelve — valószínűleg az üzemek beszűntetésével fognak felelni.

téke hárommilliárd aranylej. Az államnak a jövőben olyan erdőgazdaságot kell folytatnia, mint a magánosoknak, ezért az országos erdőigazgatóságnak meg kell adni a szükséges önállóságot, hogy kellőleg hasznosíthassa az ország e nagy vagyonát.

A Hitelező Védőgyűlés alakuló közgyűlése. Június 29-én, pénteken a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara helyiségében délelőtt 10 órakor Erdély és Bánát kereskedelmi érdekeltségei közgyűlést tartanak a Hitelező Védőgyűlés megalakítása ügyében. A közgyűlésre körülbelül harminc különböző kereskedelmi és ipari testület képviselője fog megjelenni. Nagyvárad, Arad, Brassó és Temesvár kereskedelmi és ipari közületeinek reprezentánsai már megígérték a közgyűlésen való részvételüket.

A kolozsvári adófelelbező-bizottság kereskedő- és iparostagjai. A kolozsvári iparkamara az adófelelbező-bizottság kereskedő- és iparostagjait most jelölte ki. A bizottság kereskedőtagjai: J. Comsa, J. Aldica, J. Plea, E. Blaga, A. Pop, A. Anca, J. Florea, G. Onisor, P. Pop, dr. Sámuel Jenő, Somlyai Mihály, Sipoş Jenő, Gutfried Adolr, Schwartz Jakab, Molnár Jakab, Somogyi Miksa, Rózsa Mór, Farkas Ernő és Szele Márton. Iparos tagjai: Schwartz Márton, Lóor József, Réthy Károly, Friedmann Mór, Demény Andor, Schwartz Ignác, Csizsár Viktor, dr. Lamm István, Tasztoş József, Lengyel Károly, A. Moldovan, Th. Orbán, J. Filescu, A. Petricas, V. Muntean, A. L. Deciu, V. Bundeá, V. Desila, Gr. Romanovici és Th. Tirziu.

Hamar! Lábbelít babylonon!
Minden cipész tudja!

NYILTTÉR

* E rovatban közölte a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A Technica R.-T. Targu-Mures (Marosvásárhely) iroda- és üzlethelyiségeit a Piata Regele Ferdinand 57. szám alól a Piata Regele Ferdinand (Fötér) 49. szám alatti emeleti helyiségeibe (Missir-cég fölé) helyezte át



Nagymennyiségű
konservüvegek,
valamint ugorkás
és befőttesüvegek
érkeztek raktárra,
vagon-tételben is
szállítok

EISCHER

Főüzlet: Cluj,
Piata Unirei 13.
Telefon 10-02



Fióközlet:
Targu-Murás
Telefon 2-97

SPORT

A Haggibbor Nagyváradon. Mint emlékeztetés, a Stotter-serleg mult évi döntőjén a Haggibbor nem várt vereséget szenvedett a lelkes fiatal nagyváradai Makkabeától. E vereség óta a Haggibbor egyetlen csapat se verte meg. Most alkalma lesz a Haggibbornak mult évi vereségeért revánst venni. Nagyváradon érhető kíváncsisággal várják a két csapat találkozását, melyen a Haggibbor valószínűleg erős ellenfél lesz. A mérkőzés fontosságának tudatában a Haggibbor teljes első csapattal rándul Nagyváradra. A mérkőzés bírása Strasser Emil lesz.

A KAC Marosvásárhelyen. A KAC régen pihenő csapata vasárnap Marosvásárhelyen vendégszerepel. Ellenfele az újból megerősödött marosvásárhelyi bajnoksapat, az MTK lesz. Ha a KAC teljes csapatával veszi fel a küzdelmet, valószínűleg győzelmet arat.

Az aradi bajnokságot a Gloria-CFR csapata nyerte meg 23 ponttal 18-4 gólaránnyal. A kerület egyetlen hátralévő mérkőzése az AAC-Camp. Összel félbemaradt mérkőzés hátralévő 5 perce, mely egy az AAC javára megítélt 11-es rugással kezdődik. Amennyiben a 11-est az AAC góllá értékesíti, 20 ponttal a második helyre kerül, ellenkező esetben a Camp. lesz a második helyezett.

A Magyar Testgyakorlók Köre Szombathelyen. Szombathelyen érdekes mérkőzés kerül eldöntésre vasárnap. A vidéki döntő mérkőzések győztese, a Szombathelyi AK mérkőzik a fővárosi bajnoksapattal, az MTK-val, a legjobb magyar csapat címéért.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Péntek: A Tökmag. (Ujdonság 2-szor. Rendes helyárrakkal. Marsi Gizi és Földes Mihály vendégjátékával. Napi bérlet 147. szám C. Sorozatszám 445.)

Szombat 8 óra: Aranymadár. (Operettujdoság 9-ször. Premier helyárrakkal. Tompa Béla vendégjátékával. Napibérlet 148. sz. A. Sorozatszám 446.)

Szombat háromnegyed 11 óra: Mit járkálsz meztelenül. Julia kisasszony. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 447.)

Vasárnap délután 3 óra: Hazudik a muzsikászó. (Tompa Béla vendégjátékával. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 448.)

Vasárnap este fél 8 óra: Kék mazur. (Operettujdoság 20-adszor. Tompa Béla vendégjátékával. Premier helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám 449.)

Vasárnap háromnegyed 11 óra: Iglói diákok. Éjjeli előadás délutáni helyárrakkal. Sorozatszám. 450.)

A színházi iroda hírei

Teljes apparátussal folynak már a szinpad próbák Gilbert világhírű új operettjéből a Hermines nőből, amelynek a jövő héten lesz a bemutató előadása. A címszerepet Kolbay Ildikó fogja játszani. Pénteken este másodszor adják Dario Nicodemi finom, új vígjátékát a Tökmagot. Ezt az előadást rendes helyárrakkal tartják meg. — Szombaton és vasárnap éjjeli előadások lesznek a Magyar Színházban. Az éjjeli előadások háromnegyed 11 óra kezdődnek. Szombaton a Mit járkálsz meztelenül? című francia bohóságot és a Julia kisasszony című Strindberg-dramát adják rendes helyárrakkal, vasárnap éjjel pedig Farkas Imre énekes diáktörténete, az Iglói diákok kerül színre először helyárrakkal. — Szombaton este az Aranymadár kínai szerepében lép fel először Tompa Béla. — Vasárnap délután 3 óra a Hazudik a muzsikászó című új operett, este 8 óra pedig a Kék mazur kerül színre, mind a kettő a Tompa Béla föllépésével. — Azok a szervezett munkásbérlek, kik az irodalmi munkásciklus előadására a szakszervezetek kulturbizottsága útján váltották meg bérleteiket, minden nap délelőtt 10-1 óráig szombat déli 1 óráig bezárólag a színház irodájában érvényesíthetik azt a hatodik előadásra. A munkásciklus utolsó előadása a jövő hét szerdán lesz. Shakespere vígjátéka, a Makrancos hölgy kerül színre.

**Harisnya, keztyű és kötött-
árukülönlegességek
eredeti gyári árban**

1894 **BLATT**
kötött-szövött áruháza
Cluj-Kolozsvár, Főter 13

Krébsz J.

börönd és sportcikkek
áruháza

Cluj, Str. Regele Ferdinand 77.
Gyár: Strada Bucovina 4 szám.

GYÁRT: Utazó bőröndöt
Férfi nyári divatövet
Football-labdát
Lábszárvédőt
stb. stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás!



első és legnagyobb francia hajóstársaság

Luxusgőzösök

**Newyork, Cuba,
Mexico-ba
stb.**

Bukarest, Páris, Havre
utvonalon át.

Vezérképviselőt Nagyrománia részére:
ADOLF SALOMON FIA
Bukarest, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajuttók.
Lloyd 1637 1541

120 HP Langfelder gyártmányu compand condensatoros stabil gőzgép,

10 HP Máv. gyártmányu gőzlokomobil, Magyar Motor- és Gépgyár gyártmányu hidraulikus olajprés,
3-4 HP benzínmotor, Rádiósziták nagy teljesítménnyel, felvonók, raktárról azonnal szállíthatók.
Hoffmann Sándor okleveles gépészmérnök gépműhelye, Cluj-Kolozsvár, Strada Săcuiașcă 2. szám

Zsák, Ponyva

Vétel! 1424 Eladás!
Kölcsönintézet javítóműhely saját cégjelzésű berendezéssel
Timisoara, II Piata Traian 2. Sürgőnycim: Albala, Timisoara-Fabrica. Interurban telefon: 60 sz.

Könyvujdonságok!

GISZKALAY JÁNOS
**AZ ÚJ PRÓFÉCIÁK
KÖNYVÉBŐL**

VERSEK — ÁRA 60 LEJ

**KABBALISTÁK
ÉS CSODATEVŐK**

MISZTIKUS TÖRTÉNETEK
ÁRA 24 LEJ

MÁSODIK KIADÁS

Utazásom a szentföldön

PANETH HERMANN UTIJEGYZETEI
SAJTO ALÁ RENDEZTE SZABÓ IMRE
ÁRA 8 LEJ

Az Uj Kelet könyvosztálya Cluj
Strada Baron L. Pop 10

Emil Blaga autóraktára
Cluj

**Tömör-
gumik teher-
autókra min-
den méretben
kaphatók**

Kivánata árjegyzékkel
szolgálat

Mégis csak legjobb a

„RASOL IDEAL“
késnélküli borotváló por, amely az ország
legrégebbi gyártmánya



Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 4/4 és 1/2 kilogrammos szép kivitelű csomagolásban. 1481

5 kilogram vétel franco-franco lei 180.—, kisebb mennyiségben lei 30.— kilogramonként. Hozzávaló csontkés darabonként lei 17 és 25

Óvakodjunk az ártalmas összetevőkből összeállított utáztatoktól. Csak az „Ideal“ felírású a valódi, melynek jóságáért felelősséget vállalok.

Reszling József fodrász

Cluj, Calea R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

Főelárusítóhelyek:

Glanczmann Adolf, illatszertár, Sighetul-Maramures
Rosenzweig Jakab, illatszertár, Dej
valamint minden drogériában kapható.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jellés hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Gyógy-növényeket

körisbogarat és anyarozsot vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2.

1562

2 decimalmérleg, 2 gabonarosta, használt zsákok, valamint irodabereplések eladó. Értekezni d. e. 10—12 S.A. Continentala pentru exportul decereale, Cluj, Str. Iuliu Maniu 2. (volt Szentegyház-u.) 5767

Segéd rőfös- és divat-áru szakmába felvétetik. Kirakatrendezésben jártas előnyben részesül. Román nyelv tudása okvetlen szükséges. Moskovits Jakab Cluj, Calea Reg. Ferdinand 21. 5768

Pálinkafőzőüst, 420 literes, kavarókészülékkel 28 drb. egyenkint 25 hektoliteres szilvakád, mind kitűnő állapotban, eladó. Cim a kjadóba. 5763

Inteligens izr. urileányt vagy asszonyt házvezetőnőnek keresünk. Lázár Dezső Livada-Noua, jud. Sătmar. 5761

Egy fiatal, de tehetséges fogtechnikus segéd azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 5762

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat:

körleveleket

cégekártyát

levélpapírost

számlát

legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készít a Kadima nyomda Rt.

Fiatal segéd, fűszerüzletembe azonnalra felvétetik, aki a porcellán szakmát érti előnyben részesül. Nuszbaum Adolf Abrud (Abrudbánya) 5764



Szenzációs választék érkezett a László & Comp.

Cluj, Főter 12. sz. alatti parfümeria és babyáruházába a berlini Bronnsbor gyermekkoscsikból. Babakelengyék. Gyermekruhák. Harisnyák. Játékárúk. Illatszerek. Gyermekápolási cikkek. Fürdőfelszerelések nagy választékban. Teljes babakelengyék 850.— lejtől feljebb. Sportkoscsik 450.— lejtől feljebb. — Lloyd 1208

Telefon 81.

Ládagyár

Fióküzlet: Egeres

Mindennemű ládákat és fadóboxokat összeszegezett és szétszedett részben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1361

Sajovics és Lebovits

fakereskedés és ládagár

Cluj, Strada Cernauji (volt Kajántól-ut) 1 szám

„Barzel” Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13

Fierarie 1480 Vasüzlet Telefon 10-49.



Nagymennyiségű piros és fekete kecske

kordovánbőr érkezett és kapható nagyon olcsó árban

Kozák & Sámson

bőrkereskedőknél, CLUJ, Piata Mihai Viteazul 37. sz. alatt

Lloyd 1810

Telefon inter-urban: 2-13

ELSŐ

Sürgőnycim: Juvaere Cluj

ERDÉLYRÉSZI

ÉKSZERÁRUGYÁR

Cluj-Kolozsvár, Cal. Regele Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 19

Van szerencsénk t. vevőinket értésíteni, hogy gyár és iroda-helyiségeinket

Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-u.) 19 sz.

alatti saját telepünkre helyeztük át. Kérjük nb. megbízásainkkal továbbra is felkeresni, melyeket most még fokozottabb pontossággal teljesítünk. Lloyd 607 1368



KADIMA=NYOMDA

az erdélyi zsidóság közintézmény jellegével bíró vállalata

Cluj,

Strada Baron L. Pop No. 10.

Szombaton és zsidó ünnepeken zárva

Mindennemű kereskedelmi és hivatalos nyomtatványt, időszaki folyóiratokat, meghívókat, névjegyeket szépen, izlésesen, olcsón és a leggyorsabban készít

Szombaton és zsidó ünnepeken zárva

Bármily terjedelmű héber nyomtatvány készítését is vállalja

A legdusabban felszerelt héber nyomda egész Erdélyben!